

From the Editors – Redactioneel

Naar aanleiding van de 58^e verjaardag van de onafhankelijkheid van Congo op 30 juni 1960, wordt in Brussel voor het eerst in de Belgische geschiedenis een plein genoemd naar Patrice Lumumba, de eerste verkozen premier van het onafhankelijke Congo. De man die tijdens de onafhankelijkheidsplechtigheid onbeschroomd de jaren van koloniale onderdrukking en racisme aanklaagde en zes maanden later werd vermoord, krijgt zo alsnog een schuchter eerbetoon. Dat was decennialang ondenkbaar. De erkenning door een parlementaire onderzoekscommissie in 2001 dat de Belgische regering minstens morele verantwoordelijkheid voor de moord droeg, vormde een belangrijke stap in die richting. Het nieuwe plein betekent tevens een overwinning voor actiegroepen die strijden voor een dekolonisering van de Belgische publieke ruimte. Tal van straatnamen en standbeelden blijven immers verwijzen naar de heroïek en het 'civilisatiewerk' van het Belgische koloniale project.

Het voorliggende nummer van de *BMGN – Low Countries Historical Review* toont hoezeer kolonialisme en onze hedendaagse omgang met het koloniale verleden ook in het centrum van de professionele historische belangstelling staan. Alle bijdragen in dit nummer zijn op de een of andere manier met die thematiek verweven. In hun artikel over de suikerindustrie rond de havens van Rotterdam en Antwerpen tijdens de Napoleontische jaren van economische crisis tonen Marjolein 't Hart en Hilde Greefs hoe deze sector, die nagenoeg volledig afhing van de invoer van ruwe suiker uit de kolonies, veerkrachtiger was dan tot nog toe werd aangenomen. Het daaropvolgende artikel, van de hand van Roger Knight, zoomt in op één figuur, de van oorsprong Schotse, negentiende-eeuwse zakenman Alexander Fraser, die een substantieel deel van zijn loopbaan als handelaar en grootgrondbezitter op Java doorbracht. Zijn carrière laat toe de verwevenheid van kolonialisme en wereldhandel en de rol van familiale netwerken daarin te analyseren. Een kort discussiedossier is vervolgens gewijd aan James Kennedy's *A Concise History of the Netherlands*, dat inmiddels ook in een Nederlandse vertaling beschikbaar is. Zowel Bob Moore als Anjana Singh gaan onder meer in op de vraag welke plaats het koloniale en postkoloniale verleden in een dergelijke nationale geschiedenis kan krijgen. Het nummer sluit af met een uitgebreid forum over koloniale museumcollecties. Op uitnodiging van Jos Van Beurden reflecteren Caroline Drieënhuizen, Maarten Couttenier en Ajeng Arainkasih en Hafnidar over een aantal objecten of collecties die in een koloniale context werden verworven of samengesteld, al dan niet naar het moederland werden verplaatst en nieuwe, door het kolonialisme gekleurde betekenissen kregen. Het forum toont aan dat dekoloniseren méér behelst dan onderhandelen over restitutie. Dekoloniseren betekent evenzeer het investeren in en delen van kennis over de impact van het kolonialisme op artistieke en museale betekenisgeving.

Tijdens de afgelopen maanden nam de redactie afscheid van Joost Jonker en Geert Janssen, na zes jaar van hun gedreven engagement voor het tijdschrift. We danken hen hartelijk voor hun inzet en zijn verheugd Anne Winter en Inger Leemans als hun opvolgers te kunnen verwelkomen.

Namens de redactie,
KAAT WILS

On the occasion of the 58th anniversary of the Congo becoming independent on 30 June 1960, a square in Brussels will be named after Patrice Lumumba, the first elected prime minister of an independent Congo, which is unprecedented in Belgian history. The gesture would have been unthinkable decades ago and represents a timid homage to the man who spoke out boldly about the years of colonial oppression and racism during the independence ceremony, before being murdered six months later. The recognition by a parliamentary research committee in 2001 that the Belgian government carried at least moral responsibility for the murder constituted an important step in this direction. The new square also signifies a victory for action groups fighting for the decolonisation of Belgian public spaces. After all, numerous street names and statues continue to refer to the heroism and the 'civilisation work' of the Belgian colonial project.

The current issue of the *BMGN – Low Countries Historical Review* demonstrates the extent to which colonialism and the manner in which we handle our colonial past are also at the centre of professional historic interest. All the contributions in this issue are related to the theme in one way or another. In their article about the sugar industry around the ports of Rotterdam and Antwerp during the Napoleonic years of economic crisis, Marjolein 't Hart and Hilde Greefs show how this sector, which depended almost entirely on the import of raw sugar from the colonies, was more dynamic than had previously been assumed. The subsequent article, written by Roger Knight, focuses on one figure, Alexander Fraser, a nineteenth-century businessman of Scottish origin, who spent a substantial part of his career as a trader and a landed property owner in Java. His career lends itself to an analysis of the interwovenness between colonialism, global trade and the associated role of family networks. A short discussion section is subsequently dedicated to James Kennedy's *A Concise History of the Netherlands*, which is currently also available in a Dutch translation. Both Bob Moore and Anjana Singh address questions, including what place can be given to the colonial and post-colonial past in a national history. The issue concludes with a comprehensive discussion about colonial museum collections. At the invitation of Jos Van Beurden, Caroline Drieënhuizen, Maarten Couttenier, and Ajeng Arainkasih and Hafnidar reflect on a number of objects or collections that have been acquired or compiled in a colonial context, sometimes transferred to the mother country, and that obtained new significance, tinted by colonialism. The discussion demonstrates that decolonisation is more encompassing than merely negotiating about restitution. Decolonisation equally means investing in and sharing knowledge about the impact of colonialism on the attribution of meaning to art and museums.

In the last few months, the editorial team have said goodbye to Joost Jonker and Geert Janssen, after six years of enthusiastic engagement with the journal. We thank them for their dedication and are delighted to welcome Anne Winter and Inger Leemans as their successors.

On behalf of the editors,
KAAT WILS